Betoog GroenLinks – begroting 2026 — Samen vooruit

Dank u wel, voorzitter.

Samen vooruit. GroenLinks en PvdA gaan na deze raadsperiode samen verder. Dat maakt dit een bijzonder moment: na 35 jaar is dit de laatste keer dat een fractievoorzitter van GroenLinks het woord voert over de Zwolse begroting.

Of, **zoals fractievoorzitter Michiel van Harten** het in 2007 zei: *"De dag van het spel om de knikkers – of het kluitjesvoetbal om de duitjes."*

Ik spreek vandaag met de stemmen van mijn voorgangers in gedachten. Want die GroenLinks-stem klinkt al decennia voor eerlijk delen, gelijke kansen en zorg voor onze aarde — waarden die ons blijven verbinden, ook vandaag.

GroenLinks is blij met deze begroting. Ook hieruit spreekt dat we **samen vooruit** gaan. Zwolle is financieel gezond en bouwt met deze begroting voort op de koers van de **Perspectiefnota 2026–2029**.

Fractievoorzitter Sylvana Rikkert (2018–2020) vatte het ooit prachtig samen: *"Is het niet totaal logisch dat het geluk en de gezondheid van inwoners topprioriteit zijn voor de overheid?"*

Dat is precies de vraag die GroenLinks zich bij elke begroting en PPN stelt. Want begroten gaat voor ons niet alleen over cijfers, maar over mensen: over geluk, gezondheid en gelijke kansen. Complimenten aan het college en alle ambtenaren voor deze evenwichtige begroting.

Ik licht graag enkele onderdelen uit de begroting toe, te beginnen bij het sociaal domein.

Fractievoorzitter Anja Roelfs zei 2 jaar geleden:
"GroenLinks vindt het belangrijk dat Zwolle geld beschikbaar stelt voor kwetsbare mensen en mensen in armoede."

Die lijn wordt goed voortgezet. Een van de belangrijkste stappen van de afgelopen periode is de verruiming én versimpeling van de inkomensregelingen. Daardoor kunnen meer inwoners er makkelijker gebruik van maken. Dat is van grote betekenis voor mensen die elke maand moeite hebben om rond te komen.

Samenleven als basis

Vanuit de **Koers Sociaal Domein** investeren we vier miljoen euro in de sociale basis: wijkvoorzieningen, ontmoetingsplekken en activiteiten voor inwoners. Een verstandige keuze, wat GroenLinks betreft. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Daarom is GroenLinks blij met de investeringen in **De Bolder** in de Aa-landen, waar een toekomstbestendig wijkcentrum met stadkamer komt, en in het vernieuwde dorpshuis in **Wijthmen**.

Daarnaast zijn we trots dat de breed gedragen motie van GroenLinks en ChristenUnie voor **inclusieve speeltuinen** nu wordt uitgevoerd, zodat elk kind in Zwolle kan spelen – mét of zonder beperking. Dit is niet alleen belangrijk voor kinderen, maar ook voor ouders, voor de buurt en voor de hele stad. We laten zien dat Zwolle écht een stad is voor iedereen. Daar ben ik trots op.

Dan stap ik over naar **Wonen, voorzitter**

De demografie van Zwolle verandert. Er zijn steeds meer 1-en 2 persoonshuishoudens. Het is logisch om zo passend mogelijk te bouwen. Daarmee is GroenLinks blij met zoveel mogelijk bouwen binnen de bestaande stad. Dat wordt ook steeds zichtbaarder in onze stad.

Mede dankzij de inzet van GroenLinks komen er meer **flexwoningen en andere woonvormen** al dan niet in combinatie met zorg, waarmee het woonaanbod wordt verrijkt. Er wordt gebouwd in Zwolle en daar mogen we trots op zijn.

Ook goed nieuws is dat de afvalstoffenheffing omlaag gaat. Zwollenaren scheiden steeds beter en dat mag beloond worden. Wel denkt GroenLinks dat met meer beschikbaarheid van de **GRIP-wagen** nog meer bereikt kan worden. Hiervoor dienen we een motie in.

Groen en klimaat.

Henny Willems, fractievoorzitter GroenLinks/De Groenen 2002-2006 zei het in 2003 al treffend:

"*Onze inzet was erop gericht de sociale pijler van Zwolle te versterken en extra te investeren in het groen. Dat klinkt voor ons natuurlijk logisch*."

Die logica klinkt nog altijd door. Met de **Natuurinvesteringsagenda** heeft dit college structureel geld vrijgemaakt om de groene en blauwe vingers van onze stad te behouden én te versterken. GroenLinks is blij met de extra middelen die daar nu bijkomen.
Elke euro die in groen steken, betaalt zich dubbel terug – in gezondheid, klimaat én geluk. Driedubbel dus.

De noodzaak om in te spelen op klimaatverandering wordt alleen maar groter. Mooi toeval, of niet, dat deze begrotingsdag samenvalt met de **COP30**.

In lijn met de Natuurinvesteringsagenda is GroenLinks ook blij dat er geld beschikbaar komt voor de volgende stappen in het **Schone Lucht Akkoord**. We horen graag wat hierin de volgende stappen zijn? Maar dat vraagt ook om consequentie: **geen Lelystad Airport**. Wat GroenLinks betreft blijven we ons daar actief tegen verzetten. Daarom dient GroenLinks een motie in om om dit dossier goed te blijven volgen én in actie te kunnen komen indien nodig.

Ook rond **natuur- en duurzaamheidseducatie** ligt er een duidelijke koers. Kinderen zijn de toekomst; zij bouwen voort op de kennis en kunde van deze generatie. Om die kennis stevig te verankeren, moet de regie op termijn bij de partners in de stad komen te liggen. Dat vraagt om meer tijd en zorgvuldigheid.

Daarom dient GroenLinks ook hiervoor een amendement in om dit goed te borgen in Zwolle.

Energietransitie: lof én urgentie

Adri Wever, fractievoorzitter van GroenLinks van 1990 tot 2002, herinnerde ons er ooit aan dat er *"groenwerk aan de winkel genoeg"* is. Hij zei ooit. "*Zo moeilijk is het toch niet om echt wat aan de CO2 reductie te doen?*

Met GroenLinks in het college zetten we stappen in de **energietransitie**. Het is niet moeilijk om íéts te doen – maar met iets zijn we er niet.

Daarom zijn we trots op **wijkinitiatieven als Hogenkamp Kiest en Warm Assendorp**. Met creativiteit en doorzettingsvermogen werken zij aan verduurzaming, vaak met vrijwilligers en beperkte middelen. Dat zijn de échte voorlopers van onze stad.

Toch moet het tempo omhoog. Door falend landelijk beleid dreigt de transitie te vertragen. Isoleren en energie besparen is een mooie eerste stap, maar we moeten doorpakken: inwoners helpen hun woning van het aardgas af te krijgen. Dat gebeurt nu nog te weinig, vooral omdat er onvoldoende perspectief is.

Er was de afspraak dat eind 2025 het **warmteprogramma zou worden vastgesteld**? Het is er nog niet. GroenLinks vindt dat teleurstellend. Kan het college hierover meer duidelijkheid geven aan inwoners?

Verbinding en toekomst

We sparen alvast voor een bijzonder moment: **Zwolle 800 jaar** en de **Internationale Hanzedagen 2030** – jaarlijks 750.000 euro. Wat GroenLinks betreft is dat een terechte investering, want samen vieren hoort bij samen leven.

Belangrijk is wél dat we dit **samen met onze eigen makers** doen.
Met *Van Zwolse Bodem* zagen we afgelopen nazomer hoe rijk het lokale talent is: een prachtig programma, gemaakt dóór Zwollenaren, vóór Zwollenaren. GroenLinks wil dat die betrokkenheid ook bij het jubileum en de Hanzedagen centraal staat. Kan het college toelichten hoe onze makers daar een échte rol en regie in krijgen?

Tot slot: GroenLinks is blij met het **structurele geld voor Open Monumentendag**. Jaarlijks trekken ruim 24.000 bezoekers eropuit om ons erfgoed te bewonderen – erfgoed dat het verleden verbindt met de toekomst en onze stad kleur geeft.

Voorzitter.
Verbinden – dat is precies wat deze begroting doet.
Ze kiest niet voor groei om de groei, maar voor **brede welvaart**: voor natuur, gezondheid, ontmoeting en kansen voor iedereen.

Na 35 jaar GroenLinks in deze raad is het mooi om te zien dat de idealen waarmee we ooit begonnen, nog steeds de toekomst kleuren. De naam verandert straks misschien, maar de koers blijft: **samen vooruit**.

Of, om mezelf eens te citeren: *“Optimisme is ook een vorm van realisme.”*
En met dat optimisme kijk ik vooruit.

Dank u wel.

Patrick Pelman